

Ministerul Educației și Cercetării al Republicii Moldova

Agencia Națională pentru Curriculum și Evaluare

**ISTORIA ROMÂNILOR ȘI
UNIVERSALĂ**

Programă pentru examenul național de bacalaureat

Chișinău, 2021

Aprobată la ședința Comisiei Naționale de Examene,
Proces verbal nr. _____ din _____,
Ordinul nr. _____ din _____

Programa de examen la **Istoria românilor și universală** a fost discutată și avizată în cadrul catedrelor/departamentelor de profil ale instituțiilor de învățământ superior, a comisiilor metodice din cadrul OLSDÎ și de experți în domeniul respectiv.

Structura programei

Programa conține:

1. Preliminarii.
2. Competențe specifice ale disciplinei, evaluate în cadrul examenului național de bacalaureat.
3. Unități de competență, unități de conținut, rezultate ale învățării, evaluate în cadrul examenului național de bacalaureat.
4. Exemple de itemi.
5. Exemplu de test. Exemplu de barem de corectare (baremul de corectare corespunde exemplului de test propus)

1. Preliminarii

Programa pentru examenul național de bacalaureat la **Istoria românilor și universală** este elaborată în baza Cadrului de referință a Curriculumului Național, aprobat prin ordinul MECC nr. 432/2017, a Curriculumului Național la **Istoria românilor și universală** pentru clasele a X-a – XII-a și a Ghidului de implementare la **Istoria românilor și universală**, aprobate prin ordinul MECC nr.906/2019, precum și în conformitate cu prevederile Regulamentului cu privire la examenul național de bacalaureat, aprobat prin ordinul nr.47/2018. Programă reprezintă un document reglator și normativ având ca obiectiv major asigurarea desfășurării corecte și eficiente a examenului.

Programă este destinată autorilor de teste, profesorilor, elevilor, managerilor unităților de învățământ, părinților, etc.

În cadrul examenului național de bacalaureat, **Istoria românilor și universală** are statut de disciplină obligatorie, pentru candidații la bacalaureat, profil umanist, și statut de disciplină la solicitare – pentru candidații la bacalaureat, profilurile real, arte și sport.

Pentru realizarea testului de examen se alocă 180 minute.

2. Competențe specifice ale disciplinei, evaluate în cadrul examenului național de bacalaureat.

1. Utilizarea limbajului istoric în diverse situații de învățare și de viață, respectând cultura comunicării.
2. Amplasarea în timp și spațiu a evenimentelor, proceselor, fenomenelor, demonstrând înțelegerea continuității și schimbării în istorie.
3. Analiza critică a informației din diferite surse, pornind de la cultura istorică, manifestând poziția cetățeanului activ și responsabil.
4. Determinarea relației de cauzalitate în istorie, dând dovadă de gândire logică și spirit critic.

5. Valorificarea trecutului istoric și a patrimoniului cultural, manifestând respect față de țară și de neam.

PROIECT

3. Unități de competență, unități de conținut, rezultate ale învățării, evaluate în cadrul examenului de bacalaureat

Notă. Unitățile de conținut notate cu * se referă doar la profilurile umanist și arte.

UNITĂȚI DE COMPETENȚĂ	UNITĂȚI DE CONȚINUT	REZULTATE ALE ÎNVĂȚĂRII
<p>X.1.1. Selectarea terminologiei istorice specifice antichității și evului mediu pentru a descrie aspectele evoluției social-economice, politice și culturale.</p> <p>XI.1.1. Selectarea terminologiei istorice specifice epocii moderne pentru a descrie aspectele evoluției social-economice, politice și culturale.</p> <p>XII.1.1. Explicarea termenilor istorici, specifici epocii contemporane.</p> <p>X.1.2. Formularea enunțurilor cu caracter istoric, utilizând noțiunile specifice perioadelor antică și medievală.</p> <p>XI.1.2. Formularea enunțurilor cu caracter istoric utilizând noțiunile specifice epocii moderne.</p> <p>XII.1.2. Încadrarea termenilor specifici istoriei contemporane în contexte care implică explicații, interpretări și atitudini.</p> <p>X.1.3. Prezentarea comunicărilor orale și scrise, utilizând termeni și concepte istorice specifice perioadei studiate.</p> <p>XI.1.3. Formularea judecăților de valoare și susținere a propriei opinii, aplicând terminologia specifică epocii moderne.</p> <p>XII.1.3. Aprecierea impactului utilizării corecte a limbajului istoric în comunicare și relaționare eficientă.</p> <p>X.2.1. Descrierea schimbărilor ce au avut loc în spațiul istoric studiat.</p> <p>XI.2.1. Identificarea schimbărilor teritoriale în baza a două sau mai multe hărți.</p> <p>XII.2.1. Determinarea schimbărilor teritoriale în baza a două sau mai multe hărți.</p>	<p style="text-align: center;">EPOCA ANTICĂ</p> <ul style="list-style-type: none"> • Colonizarea greacă • Civilizația Romană* • Geto-dacii și lumea greacă* • Modele de organizare politică în Grecia antică • Imperiul lui Alexandru Macedon. Elenismul • Forme de organizare politico-statală în Roma antică • Dacia pe timpul lui Burebista • Fărâmițarea statului dac și refacerea unității lui pe timpul lui Decebal* • Dacia și Imperiu Roman: războaiele daco-romane; romanizarea geto-dacilor • Organizarea socială la geto-daci* • Traco-geto-dacii în viziunea autorilor antici* • Cultura și religia geto-dacilor • Criza societății antice și formele ei de manifestare • Marile migrațiuni și declinul lumii antice. Căderea Imperiului Roman de Apus <p style="text-align: center;">EPOCA MEDIEVALA</p> <ul style="list-style-type: none"> • Etnogeneza românească • Fărâmițarea feudală. Centralizarea statelor în Europa* • Monarhiile absolutiste și caracteristicile lor • Obștea sătească la români – factor de continuitate și unitate românească* • Premisele constituirii statelor medievale. Formarea statului în Transilvania* • Constituirea Țării Românești • Constituirea Țării Moldovei 	<p>- să selecteze terminologia istorică pentru a descrie aspectele evoluției social-economice, politice și culturale;</p> <p>- să explice termeni și sintagme cu referire la epocile istorice studiate;</p> <p>- să utilizeze noțiuni și concepte istorice specifice epocilor antică, medievală, modernă și contemporană în rezolvarea itemilor;</p> <p>- să aplice vocabularul istoric în construirea discursurilor argumentate, demonstrând relevanță în exprimarea scrisă;</p> <p>- să identifice/determine schimbările survenite în timp și spațiu, elucidând transformări calitative;</p>

<p>XI.2.2.Argumentarea schimbărilor survenite pe parcursul istoriei moderne cu ajutorul hărților și reperelor cronologice.</p> <p>XII.2.2.Analiza schimbărilor survenite în spații și timp.</p> <p>X.2.3.Conceptualizarea continuității proceselor care au avut loc în epoca antică și medievală, utilizând sursele cartografice și cronologice.</p> <p>XI.2.3.Elaborarea concluziilor, în baza informațiilor oferite de hartă, privind consecințele evenimentelor/proceselor/fenomenelor.</p> <p>XI.3.1.Distingerea faptului de opinie din informația oferită de surse.</p> <p>XII.3.1.Stabilirea tipului de informație subiectivă/obiectivă oferită de sursa de documentare.</p> <p>X.3.2.Sistematizarea informațiilor din diferite tipuri de surse pe domenii (economic, social, politic, cultural).</p> <p>XI.3.2. Selectarea și comentarea informațiilor din surse pentru a susține/combate puncte de vedere cu referire la istoria modernă.</p> <p>XII.3.2.Compararea argumentelor din diferite surse pentru formularea unor judecăți proprii privind evoluția societății contemporane.</p> <p>X.3.3. Formularea opiniilor proprii referitoare la fapte /evenimente/ procese/ fenomene din istorie în baza surselor istorice.</p> <p>XI.3.3.Evaluarea diferitor abordări, puncte de vedere/ interpretări, reflectate în diverse surse istorice.</p> <p>XII.3.3.Cercetarea informației din diferite surse în vederea stabilirii credibilității și a validității opiniilor.</p> <p>X.4.1.Identificarea evenimentelor/</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Viața economică în societatea medievală. Apariția și dezvoltarea orașelor medievale* • Viața socială în epoca medievală. Ierarhia feudală • Organizarea politică internă a Țărilor Române în sec. XIV-mijl.sec. XVII • Cruciadele medievale • Consolidarea poziției Moldovei și Țării Românești în timpul domniei lui Mircea cel Bătrân și Alexandru cel Bun • Țările Române în lupta antiotomană de la mijlocul secolului al XV-lea. Iancu de Hunedoara și Vlad Țepeș • Epoca lui Ștefan cel Mare • Situația politică a Țării Românești și Moldovei în prima jumătate a secolului al XVI-lea* • Regimul de suzeranitate otomană și formele lui de manifestare • Războiul antiotoman de sub conducerea lui Mihai Viteazul • Unirea politică a Țărilor Române • Situația politică a Țărilor Române în primele decenii ale secolului al XVII-lea* • Apariția spiritului și elementului modern în Europa Occidentală* • Marile descoperiri geografice • Renașterea și Umanismul • Manifestări ale umanismului în spațiul românesc* • Cărturarii moldoveni – călăuze spirituale ale neamului românesc (G.Ureche, M.Costin, I.Neculce, N.Milescu-Spătaru, D.Cantemir)* • Reforma și Contrareforma • Războiul de 30 de ani 	<ul style="list-style-type: none"> - să amplaseze în timp și spațiu evenimentele, procesele și fenomenele istorice, pentru a prezenta continuitatea și schimbarea; - să conceptualizeze continuitatea proceselor istorice, utilizând sursele cartografice și cronologice. - să distingă faptul de opinie din informația oferită de surse; - să argumenteze propriile opinii referitoare la fapte /evenimente/ procese/ fenomene în baza surselor istorice; - să analizeze critic informația din diferite surse istorice, manifestând responsabilitate în descrierea fenomenelor/ proceselor/evenimentelor istorice; - să compare argumente din diferite surse în vederea stabilirii credibilității și a validității opiniilor. - să aprecieze diferite abordări, puncte de vedere/ interpretări, reflectate în diverse surse istorice.
	<p>EPOCA MODERNĂ</p> <ul style="list-style-type: none"> • Revoluția industrială - transformări cu caracter modernizator • Economia Țărilor Române (mijlocul secolului al XVII-lea – mijlocul secolului al XIX-lea)* • Anglia: de la monarhie absolută la monarhie parlamentară • Iluminisul – revoluția ideilor 	

<p>proceselor istorice aflate în relație de cauzalitate.</p> <p>XI.4.1.Identificarea relațiilor de cauzalitate din informațiile oferite de sursele investigate.</p> <p>X.4.2.Argumentarea relațiilor de cauzalitate/interdependență/cauză-efect stabilite între evenimentele/ procesele istorice din epoca antică și medievală.</p> <p>XI.4.2.Încadrarea relației de cauzalitate în explicarea evenimentelor/ proceselor/ fenomenelor istorice.</p> <p>XII.4.2.Expunerea argumentată a opiniei privind cauzele și consecințele falsificării adevărului istoric în diverse surse.</p> <p>X.4.3.Demonstrarea relației cauză-efect din perspectiva cauzelor imediate/îndepărtate – efectelor imediate/ îndepărtate.</p> <p>XI.4.3.Formarea opiniilor relevante despre impactul evenimentelor/ proceselor/ fenomenelor istorice asupra societății, prin prisma multiperspectivității și diversității culturale.</p> <p>XI.5.1.Identificarea ideilor și aprecierea valorilor general-umane conținute în opere literare, artistice, istorice și filosofice.</p> <p>XII.5.1.Identificarea consecințelor interacțiunii culturale, politice, economice și sociale asupra evoluției comunității umane.</p> <p>XI.5.2.Argumentarea contribuției personalităților în crearea/ păstrarea/ promovarea valorilor naționale și a patrimoniului cultural.</p> <p>XII.5.2.Aprecierea impactului regimurilor politice din istoria contemporană asupra mentalităților colective.</p> <p>X.5.3.Aprecierea rolului istoric al marilor personalități ale neamului în edificarea valorilor naționale.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Războiul de independență al coloniilor engleze din America de Nord • Franța de la monarhie absolută la republică • Epoca napoleoniană și impactul ei asupra societății Europene • Țările Române sub regim fanariot • Revoluția sub conducerea lui Tudor Vladimirescu din 1821 • Drepturile naturale ale omului în actele revoluțiilor moderne. Primele acte constituționale referitoare la drepturile și libertățile omului din Anglia, SUA și Franța • Relațiile internaționale de la Pacea de la Westfalia la Congresul de la Viena • Principatele Române în contextul „Problemei orientale”. • Anul 1812 în istoria românilor • Lichidarea autonomiei Basarabiei: etape, evenimente, consecințe • Economia Basarabiei în componența Imperiului Rus. • Politici sociale ale țarismului și colonizarea Basarabiei • Reformele țariste în Basarabia și consecințele lor • Doctrinile social-politice în epoca modernă • Unirea Principatelor Române <ul style="list-style-type: none"> • Reformele lui A.I.Cuza și modernizarea societății românești. • Instituirea monarhiei constituționale. Constituția din 1866 • Unificarea Italiei și Germaniei • Consolidarea statului federativ nord-american în a doua jumătate a secolului al XIX-lea <ul style="list-style-type: none"> • Civilizația industrială. Industrializarea și consecințele ei* • Europa între afirmarea națiunilor și rivalitățile Marilor puteri* • Obținerea independenței României • Realizările științei și tehnicii în epoca modernă* <p style="text-align: center;">EPOCA CONTEMPORANĂ</p> <ul style="list-style-type: none"> • România în Primul Război Mondial. • Consecințele Primului Război Mondial • Basarabia în anii 1917-1918 • Marea Unire din 1918 • Sistemului Versailles-Washington și Noua Ordine Internațională • România și Sistemul de la Versailles* 	<p>- să identifice evenimente/ procese istorice aflate în relație de cauzalitate, din informațiile oferite de surse</p> <p>- să încadreze relațiile de cauzalitate/interdependență/cauză-efect în explicarea/ argumentarea evenimentelor/ proceselor/ fenomenelor istorice;</p> <p>- să aprecieze impactul evenimentelor/ proceselor/ fenomenelor istorice asupra societății, prin prisma multiperspectivității și diversității culturale.</p> <p>- să demonstreze abilități și atitudini pentru valorificarea patrimoniului universal;</p> <p>- să aprecieze valorile general-umane, demonstrând deschidere</p>
--	---	--

	<ul style="list-style-type: none"> • Politica externă a României în perioada interbelică. Nicolae Titulescu - diplomat al păcii • Relațiile româno-sovietice în perioada interbelică • Pactul Ribbentrop-Molotov și impactul lui asupra destinului popoarelor din Europa • Caracteristici generale și specifice ale regimurilor politice din perioada interbelică* • Constituirea RASSM: politici și impact • „Marea Depresiune” . New Deal - model pentru depășirea crizei economice • Anul 1940 în istoria românilor. Formarea RSSM și instaurarea regimului comunist • Participarea României în cel de-al Doilea Război Mondial: cauze, evenimente și consecințe* • Basarabia și Transnistria în perioada celui de-al Doilea Război Mondial* • Crime împotriva umanității: GULAG. Holocaust. Katyn • Consecințele celui de Al Doilea Război Mondial • Fenomenul Miracolului economic: Germania și Japonia* • URSS în perioada postbelică • Reinstaurarea regimului comunist în RSSM. Colectivizarea forțată, foametea și deportările • Politica „Centrului” în RSSM: economie, societate și mod de viață • Politica conducerii sovietice din RSSM în domeniul culturii și științei* • Formarea Lumii bipolare. Războiul Rece • Proclamarea suveranității și independenței Republicii Moldova. Simbolurile de stat • Războiul de pe Nistru • Realizările tehnice și științifice din epoca contemporană* • Cultura și știința în Republica Moldova • Impactul tehnologiilor asupra vieții cotidiene și asupra mediului • Consecințele problemelor globale și modalități de supraviețuire a omenirii 	<p>pentru studierea realizărilor umanității.</p> <p>- să aprecieze rolul marilor personalități pentru valorificarea trecutului istoric;</p>
--	---	---

NOȚIUNI

Epoca antică: anarhie militară, civilizație, colonizare, elenism, etnogeneză, geto-daci, imperiu, monoteism, oraș-stat, Orient antic, polis, politeism, principat, provincie romană, regat, religie, republică, romanizare, sclavie, senat, stat, traci, triumvirat.

Epoca medievală: ”descălecat”, capitulații, centralizare, cronică, cruciadă, dinastie, domeniu feudal, domnie, dregătorie, erezie, ev mediu, fărâmițare feudală, feudalism, inchiziție, Marea migrație, monarhia stărilor, monarhie absolută, monarhie vasalică, nobilime, obște sătească, parlament, peșcheș, raia, răscoală, Renaștere, schismă, Sfat domnesc, sistem electiv-ereditar, suzeranitate, șerb, tribut, Umanism, vasalitate, vlah, voievodat.

Epoca modernă: burghezie, capitalism, clasicism, colonizare, fanariot, iluminism, imperialism, liberalism, mercantilism, metropolă, monarhie absolută, monarhie constituțională, națiune, Problemă orientală, protectorat, răzeși, republică, Regulament Organic, reformă, revoluție, revoluție agrară; revoluție industrială, secularizare, urbanizare.

Epoca contemporană: colhoz, cortina de fier, cula, cultul personalității, depresiune economică, deportare, drept la autodeterminare, GULAG, Holocaust, miracol economic, noua mentalitate, ONU, pluralism politic, probleme globale, revizionism, revoluție culturală, rezistență, război rece, vot universal.

PERSONALITĂȚI

Epoca antică: Alexandru Macedon, Burebista, Constantin cel Mare, Decebal, Iulius Cezar, Pericle,* Traian.

Epoca medievală: Alexandru cel Bun, Carol cel Mare*, Elizabeta I, Iustinian, Ludovic al XIV-lea, Matei Basarab, Mihai Viteazul, Mircea cel Bătrân, Petru Rareș* Ștefan cel Mare, Vasile Lupu, Vlad Țepeș.

Epoca modernă: Abraham Lincoln, Alexandru Ioan Cuza, Alexei Mateevici, Carol I Hohenzollern, Constantin Mavrocordat, Dimitrie Cantemir, Ecaterina II, Gavriil Bănulescu-Bodoni, Mihai Eminescu, Mihail Kogălniceanu, Napoleon Bonaparte, Oliver Cromwel, Otto von Bismarck, Petru I, Thomas Jefferson, Tudor Vladimirescu, Vasile Alecsandri.

Epoca contemporană: Emil Loteanu, Ion Inculeț, Ferdinand I, Nicolae Titulecu, Carol II, Maria Cebotari, Constantin Brâncuși, Grigore Vieru, Eugen Doga, Maria Bieșu, I.V.Stalin, F.D.Roosevelt, M.S. Gorbaciov, Winston Churchill, Margareth Thatcher.

4. Exemple de itemi

Exemplele de itemi sunt destinate pentru a familiariza candidații la examenul național de bacalaureat, profesorii, autorii de teste cu structura, tipologia itemilor. În programa de examen sunt prezentate exemple de itemi/sarcini care nu epuizează întreaga varietate de formulări posibile de itemi/sarcini.

COMPETENȚA SPECIFICĂ 1. <i>Utilizarea limbajului istoric în diverse situații de învățare și de viață, respectând cultura comunicării.</i>	
Unități de competențe	Cunoaștere și înțelegere
<p>X.1.1. Selectarea terminologiei istorice specifice antichității și evului mediu pentru a descrie aspectele evoluției social-economice, politice și culturale.</p> <p>XI.1.1. Selectarea terminologiei istorice specifice epocii moderne pentru a descrie aspectele evoluției social-economice, politice și culturale.</p> <p>XII.1.1. Explicarea termenilor istorici, specifici epocii contemporane.</p>	<p>Identifică în sursă 2 termeni specifici <i>regimului democratic</i> etc.</p> <p>Numește procesul istoric <i>reflectat de datele diagramei/tabelului</i> etc.</p> <p>Scrive un termen ce reflectă estența sintagmei „<i>Confruntare între democrațiile liberale occidentale și regimurile comuniste postbelice</i>” etc.</p> <p>Descrie situația politică a Franței în ajunul revoluției de la 1789 etc.</p> <p>Explică termenul/sintagma</p>
Aplicare și operare	
<p>X.1.2. Formularea enunțurilor cu caracter istoric, utilizând noțiunile specifice perioadelor antică și medievală.</p> <p>XI.1.2. Formularea enunțurilor cu caracter istoric utilizând noțiunile specifice epocii moderne.</p> <p>XII.1.2. Încadrarea termenilor specifici istoriei contemporane în contexte care implică explicații, interpretări și atitudini.</p>	<p>Explică de ce <i>descoperirile geografice ale europenilor sunt considerate „mari”</i> etc.</p> <p>Construiește o afirmație despre <i>viața politică în polisul atenian</i> etc.</p> <p>Explică de ce <i>Ștefan cel Mare a apelat la ajutorul principilor europeni</i> etc.</p> <p>Caracterizează <i>instituția Domniei în Țara Moldovei pe timpul lui Ștefan cel Mare</i> etc</p> <p>Demonsrează <i>caracterul contradictoriu al regimului fanariot</i> etc.</p>
Integrare și transfer	
<p>X.1.3. Prezentarea comunicărilor orale și scrise, utilizând termeni și concepte istorice specifice perioadei studiate.</p> <p>XI.1.3. Formularea judecăților de valoare și susținere a propriei opinii, aplicând terminologia specifică epocii moderne.</p> <p>XII.1.3. Aprecierea impactului utilizării corecte a limbajului istoric în comunicare și relaționare eficientă.</p>	<p>Exprimă-ți opinia cu privire la <i>politica regimului totalitar față de biserică</i> etc.</p> <p>Apreciază <i>influența coloniilor grecești de pe litoralul Mării negre asupra evoluției geto-dacilor</i> etc.</p> <p>Notă: Utilizarea termenilor și a conceptelor istorice în formularea judecăților de valoare, argumentarea propriilor opinii etc.</p>
COMPETENȚA SPECIFICĂ 2. <i>Amplasarea în timp și spațiu a evenimentelor, proceselor, fenomenelor, demonstrând înțelegerea continuității și schimbării în istorie.</i>	
Unități de competențe	Cunoaștere și înțelegere

<p>X.2.1.Descrierea schimbărilor ce au avut loc în spațiul istoric studiat.</p> <p>XI.2.1.Identificarea schimbărilor teritoriale în baza a două sau mai multe hărți.</p> <p>XII.2.1.Determinarea schimbărilor teritoriale în baza a două sau mai multe hărți.</p>	<p>Numește un eveniment istoric pentru care harta poate servi ca sursă de informare. Scrieți spațiul istoric în care au avut loc evenimentele din sursele A și B</p> <p>Identifică pe hartă 2 bătălii ale lui Ștefan cel Mare cu turcii etc.</p> <p>Identifică teritoriile/statele aflate în sfera de influență sovietică în Europa de Est etc.</p> <p>Identifică, în baza hărții, hotarele statului lui Burebista etc.</p> <p>Determină, în baza hărții, câte o acțiune de politică externă a URSS și Germaniei stimulate de semnarea Pactului Molotov-Ribbentrop etc.</p> <p>Determină, în baza hărții, 2 schimbări teritoriale ale Țării Moldova în ultimul sfert al secolului al XVIII-lea – începutul secolului al XIX-lea etc.</p>
	Aplicare și operare
<p>XI.2.2.Argumentarea schimbărilor survenite pe parcursul istoriei moderne cu ajutorul hărților și reperelor cronologice.</p> <p>XII.2.2.Analiza schimbărilor survenite în spații și timp.</p>	<p>Descrie, utilizând harta, un proces istoric din spațiul European la sfârșitul epocii antice etc.</p> <p>Explică, reieșind din conținutul hărții și datele din legendă, statutul localităților/statelor/regiunilor etc.</p> <p>Formulează o cauză ce explică schimbarea indicatorilor economici din tabel pentru SUA între anii 1913-1921 etc.</p> <p>În baza reperelor cronologice și a informațiilor oferite de hartă, demonstrează caracterul expansionist al URSS la finele celui de-al Doilea Război Mondial. Compară schimbările teritoriale în baza hărților etc.</p>
	Integrare și transfer
<p>X.2.3.Conceptualizarea continuității proceselor care au avut loc în epoca antică și medievală, utilizând sursele cartografice și cronologice.</p> <p>XI.2.3.Elaborarea concluziilor, în baza informațiilor oferite de hartă, privind consecințele evenimentelor/proceselor/fenomenelor.</p>	<p>Elaborează, în baza hărților, o concluzie despre continuitatea proceselor impactul marilor migrații asupra poarelor etc.</p> <p>Formulează o concluzie cu privire la consecințele migrațiilor popoarelor barbare etc.</p>
COMPETENȚA SPECIFICĂ 3. Analiza critică a informației din diferite surse, pornind de la cultura istorică, manifestând poziția cetățeanului activ și responsabil.	
Unități de competențe	Cunoaștere și înțelegere
<p>XI.3.1.Distingerea faptului de opinie din informația oferită de surse.</p> <p>XII.3.1.Stabilirea tipului de informație subiectivă/obiectivă oferită de sursa de documentare.</p>	<p>Numește domnul Țării Românești precizat în sursă etc.</p> <p>Precizați din sursă o informație referitoare la bătălia din 1475 etc.</p> <p>Identifică în sursă puterea suzerană a Țărilor Române etc.</p> <p>Identifică în sursă opinia autorului despre originea limbii și a poporului roman etc.</p>

	<p>Determină în sursă opinia autorului <i>despre necesitatea legalizării religiei creștine</i> etc.</p> <p>Identifică în sursă <i>două acțiuni întreprinse de români la mijlocul secolului al XIX-lea pentru constituirea statului național roman</i> etc.</p> <p>În baza informației din sursă, identifică 2 limite ale Constituției române din 1866 etc.</p> <p>Selectează din sursă <i>2 măsuri de ordin economic întreprinse de guvernul României cu scopul integrării provinciilor după Unirea din 1918</i> etc.</p> <p>Selectează din <i>Proclamația de la Izlaz</i> <i>2 revendicări de ordin social</i> etc.</p>
	Aplicare și operare
<p>X.3.2.Sistematizarea informațiilor din diferite tipuri de surse pe domenii (economic, social, politic, cultural).</p> <p>XI.3.2. Selectarea și comentarea informațiilor din surse pentru a susține/ combate puncte de vedere cu referire la istoria modernă.</p> <p>XII.3.2.Compararea argumentelor din diferite surse pentru formularea unor judecăți proprii privind evoluția societății contemporane.</p>	<p>Formulează câte o <i>cauză/consecință de ordin economic/social/politic/cultural al revoluției industriale</i> etc.</p> <p>Argumenează răspunsul cu informații din sursă.</p> <p>Compară opiniile autorilor <i>despre scopul urmărit de SUA prin punerea în aplicare a Planului Marshall</i> etc.</p> <p>Compară motivele <i>invocate în surse de SUA și URSS pentru confruntarea ideologică specific Războiului Rece</i> etc.</p>
	Integrare și transfer
<p>X.3.3. Formularea opiniilor proprii referitoare la fapte /evenimente/ procese/ fenomene din istorie în baza surselor istorice.</p> <p>XI.3.3.Evaluarea diferitor abordări, puncte de vedere/ interpretări, reflectate în diverse surse istorice.</p> <p>XII.3.3.Cercetarea informației din diferite surse în vederea stabilirii credibilității și a validității opiniilor.</p>	<p>În baza informației din sursă determină <i>un factor extern, care ar justifica afirmația autorului conform căreia „...există o oportunitate ca poporul român să-și manifeste opțiuni și aceasta trebuia folosită...”</i> etc.</p> <p>În baza informațiilor oferite de sursă, <i>apreciază rolul Domniei în lupta antitomană</i> etc.</p> <p>Appreciază, în baza surselor, <i>consecințele Planului Marshall după al Doilea Război Mondial</i> etc.</p> <p>Exprimă-ți argumentat opinia: <i>Cât de mult afirmațiile autorului au fost influențate de modul în care acesta a dispus de libertatea de exprimare</i> etc.</p>
COMPETENȚA SPECIFICĂ 4. Determinarea relației de cauzalitate în istorie, dând dovadă de gândire logică și spirit critic.	
Unități de competențe	Cunoaștere și înțelegere
<p>X.4.1.Identificarea evenimentelor/ proceselor istorice aflate în relație de cauzalitate.</p> <p>XI.4.1.Identificarea relațiilor de cauzalitate din informațiile oferite de sursele investigate.</p>	<p>Identifică în sursă <i>două cauze care au dus la izbucnirea mișcării reformiste</i> etc.</p> <p>Identifică în sursă <i>o cauză și o consecință a cruciadei a IV-a</i> etc.</p> <p>Scrive o relație cauză-efect stabilită între două informații delectate din sursă/surse.</p>
	Aplicare și operare

<p>X.4.2.Argumentarea relațiilor de cauzalitate/interdependență/ cauză-efect stabilite între evenimentele/ procesele istorice din epoca antică și medievală.</p> <p>XI.4.2.Încadrarea relației de cauzalitate în explicarea evenimentelor/ proceselor/ fenomenelor istorice.</p> <p>XII.4.2.Expunerea argumentată a opiniei privind cauzele și consecințele falsificării adevărului istoric în diverse surse.</p>	<p>Formulează o cauză ce l-a determinat pe A.I.Cuza să recurgă la dizolvarea Adunării Elective etc.</p> <p>Argumentează relația de cauzalitate dintre <i>Sistemul de la Versailles și izbucnirea celui de-al Doilea Război Mondial</i> etc.</p> <p>Argumentează relația de interdependență dintre <i>Marile descoperiri geografice și dezvoltarea comerțului</i> etc.</p>
	Integrare și transfer
<p>X.4.3.Demonstrarea relației cauză-efect din perspectiva cauzelor imediate/îndepărtate – efectelor imediate/ îndepărtate.</p> <p>XI.4.3.Formarea opiniilor relevante despre impactul evenimentelor/ proceselor/ fenomenelor istorice asupra societății, prin prisma multiperspectivității și diversității culturale.</p>	<p>Demonstrează relația de cauză-efect dintre <i>politica expansionistă a Imperiului Roman și formarea provinciei Dacia</i> etc.</p> <p>Apreciază impactul <i>războaielor napoleoniene asupra istoriei Europei</i> etc.</p> <p>Exprimă-ți argumentat opinia despre impactul <i>tehnologiilor asupra vieții cotidiene și asupra mediului prin prisma multiperspectivității</i> etc.</p>
COMPETENȚA SPECIFICĂ 5. Valorificarea trecutului istoric și a patrimoniului cultural, manifestând respect față de țară și de neam.	
Unități de competențe	Cunoaștere și înțelegere
<p>XI.5.1.Identificarea ideilor și aprecierea valorilor general-umane conținute în opere literare, artistice, istorice și filosofice.</p> <p>XII.5.1.Identificarea consecințelor interacțiunii culturale, politice, economice și sociale asupra evoluției comunității umane.</p>	<p>Identifică drepturile naturale <i>expuse în Declarația Drepturilor Omului și Cetățeanului</i> etc.</p> <p>Determină valorile general-umane promovate de autor în sursă.</p> <p>Formulează o consecință culturală <i>a războaielor macedoniene</i> etc.</p>
	Aplicare și operare
<p>XI.5.2.Argumentarea contribuției personalităților în crearea/ păstrarea/ promovarea valorilor naționale și a patrimoniului cultural.</p> <p>XII.5.2.Aprecierea impactului regimurilor politice din istoria contemporană asupra mentalităților colective.</p>	<p>Apreciază impactul regimului totalitar asupra mentalităților colective etc.</p> <p>Determină o consecință <i>a migrațiilor în lumea contemporană</i> etc.</p> <p>Argumentează contribuția <i>lui Gr. Vieru la în crearea, păstrarea și promovarea valorilor naționale</i> etc.</p>
	Integrare și transfer
<p>X.5.3.Aprecierea rolului istoric al marilor personalități ale neamului în edificarea valorilor naționale.</p>	<p>Notă: vezi lista personalităților</p>

5. Exemplu de test. Exemplu de barem de corectare (baremul corespunde exemplului de test propus)

Exemplul de test permite oricărui candidat la examenul național de bacalaureat și publicului larg să-și facă o idee despre structura testului de bacalaureat, numărul de sarcini/itemi, forma și nivelul de complexitate ale acestora. Baremul de corectare oferă o idee despre cerințele pentru completitudinea și corectitudinea prezentării unui răspuns detaliat și asigură unificarea corectării și notării la nivel național.

SUBIECTUL I (22 puncte)

Studiază sursele și realizează sarcinile propuse.

SURSA A.

„Noi considerăm adevăruri evidente prin sine că toți oamenii au fost creați egali, că sunt înzestrați de Creatorul lor cu anumite drepturi inalienabile, că printre acestea se numără viața, libertatea și căutarea fericirii. Că, pentru a garanta aceste drepturi, oamenii au instituit guverne, a căror justă autoritate derivă din consimțământul celor guvernați.”

(Din Declarația de independență a SUA, 4 iulie 1776)

SURSA B

„Reprezentanții poporului francez, constituiți în Adunare națională, considerând că ignorarea, nesocotirea sau disprețul drepturilor omului sunt singurele cauze ale nefericirii publice au hotărât să expună într-o Declarație solemnă drepturile naturale, inalienabile și sacre ale omului [...].

Art.1. Oamenii se nasc și rămân liberi și egali în drepturi. [...]

Art. 2. Scopul oricărei asociații politice este păstrarea drepturilor naturale și imprescriptibile ale omului; aceste drepturi sunt libertatea, proprietatea, securitatea și rezistența la opresiune.

Art. 4. Libertatea constă în a putea face tot ceea ce nu dăunează altuia [...].”

(Din Declarația Drepturilor Omului și ale Cetățeanului, Franța, 1789)

Nr.	Item	Scor	
		L	L
1	Identifică în surse două <i>drepturi naturale ale omului</i> .	L	L
		0	0
		1	1
		2	2
2	Numește regimul politic în care <i>autoritatea guvernelor derivă din consimțământul celor guvernați</i> .	L	L
		0	0
		2	2
3	Explică termenul <i>democrație</i> .	L	L
		0	0
		1	1
		2	2
4	Explică, în baza sursei B și a cunoștințelor obținute anterior, contextul istoric în care a fost adoptată <i>Declarația Drepturilor Omului și ale Cetățeanului, Franța, 1789</i>	L	L
		0	0
		1	1
		2	2
		3	3
		4	4
5	5		

5.	Compară opiniile expuse de autorii declarațiilor cu privire la drepturile omului în societatea modernă (sursele A și B).	L 0 1 2 3 4 5	L 0 1 2 3 4 5
6	Exprimă-ți argumentat opinia cu privire la importanța istorică a <i>Declarației Drepturilor Omului și ale Cetățeanului</i> pentru societatea contemporană.	L 0 1 2 3 4 5 6	L 0 1 2 3 4 5 6

SUBIECTUL al II-lea (22 puncte)

Studiază sursa și realizează sarcinile propuse.

„Când am sosit cu bine la Milano, noi, împăratul Constantin și cu împăratul Licinius, și am chibzuit cu toții ce este în folosul statului și duce la buna sa stare, printre alte dispoziții generale folositoare, am hotărât, în privința cultului religios, să le dăm atât creștinilor, cât și celorlalți libertatea de a profesa religia pe care ar dori-o, pentru ca divinitatea și ființa cerească, oricare ar fi ea, să ne fie favorabilă și binevoitoare nouă și supușilor noștri. Căci lucrul acesta corespunde situației vremurilor noastre, ca fiecare să aibă libertatea de a-și alege, după voia sa, o divinitate și de a se închina ei.”

(Eusebius, *Istoria bisericească*)

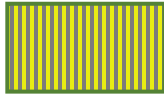
Nr.	Item	Scor	
1	Identifică în sursă două motive invocate de împăratul Constantin pentru legalizarea creștinismului.	L 0 1 2	L 0 1 2
2	Determină opinia împăratului Constantin despre libertatea credinței la începutul secolului IV d. Hr. Argumentează cu secvențe din sursă.	L 0 1 2 3	L 0 1 2 3

		4	4
3.	<p>Caracterizează, conform modelului propus, situația internă și externă a Imperiului Roman pe timpul împăratului Constantin cel Mare.</p> <p><i>Situația internă:</i> _____</p> <p>_____</p> <p><i>Situația externă:</i> _____</p> <p>_____</p>	L 0 1 2 3 4 5	L 0 1 2 3 4 5
4.	<p>Formulează o consecință a legalizării creștinismului pentru istoria Europei. Argumentează răspunsul.</p> <p>_____</p> <p>_____</p>	L 0 1 2 3 4 5	L 0 1 2 3 4 5
5	<p>Apreciază rolul lui Constantin cel Mare în istorie. Formulează două argumente.</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p>	L 0 1 2 3 4 5 6	L 0 1 2 3 4 5 6

SUBIECTUL al III-lea (21 puncte)

Studiază harta și realizează sarcinile propuse




 Teritorii românești intrate în componența statelor vecine (1940)

Nr.	Item	Scor	
		L	L
1	Identifică pe hartă două teritorii pierdute de România în vara anului 1940.	0	0
		1	1
		2	2
2	Descrie, în baza hărții, evenimentele istorice în rezultatul cărora România a pierdut: <i>Basarabia, Nordul Bucovinei și Ținutul Herței:</i> _____ _____ _____ <i>N-V Transilvaniei</i> _____ _____	0	0
		1	1
		2	2
		3	3
3	Determină, în baza hărții, o cauză a anexării Basarabiei de către URSS în vara anului 1940. Argumentează răspunsul. _____ _____ _____ _____	0	0
		1	1
		2	2
		3	3
4.	Formulează o consecință imediată a anexării Basarabiei de către URSS. Argumentează răspunsul, făcând referință la un fapt istoric. _____ _____ _____ _____	0	0
		1	1
		2	2
		3	3
		4	4
		5	5

5	Elaborează, în baza hărții și a cunoștințelor obținute anterior, o concluzie despre destinul teritoriilor românești după al Doilea Război Mondial.	L	L
		0	0
		1	1
		2	2
		3	3
		4	4
		5	5
		6	6

SUBIECTUL al IV-lea (35 de puncte)

Studiază sursele A-C.

SURSA A.

„Înțelegând foarte bine pericolul care amenința atât spațiul românesc, cât și regatul maghiar, Iancu de Hunedoara a dus o consecvență politică antiotomană, a încercat în permanență să unească statele creștine, a fost ultimul cruciat adevărat care a încercat să-i scoată pe turci din Europa. De fapt, în această perioadă, pentru eliminarea amenințării otomane se propuneau două soluții: soluția mare, pe baza reasumării idealului de cruciadă, prevedea unirea tuturor principilor creștini sub conducerea Papei, și soluția mică, soluție care s-a și realizat în practică, dar s-a dovedit insuficientă, prin unirea eforturilor popoarelor direct amenințate de turci. Din păcate, Iancu de Hunedoara nu a reușit să-i alunge pe turci și nici nu a putut să-i împiedice să cucerească Constantinopolul, aceasta în ciuda unor numeroase victorii și campanii militare, dar în condițiile în care sprijinul celorlalte puteri creștine a lipsit cu desăvârșire”.

(Eugen Denize, *Românii între Leu și Semilună: relațiile turco-venețiene și influența lor asupra spațiului românesc: secolele XV-XVI*)

SURSA B.

„Auzind despre aceasta, păgânul împărat al turcilor își puse în gând să se răzbune și să vie, în luna mai, cu capul său și cu toată puterea sa împotriva noastră și să supuie țara noastră, care e poarta creștinătății și pe care Dumnezeu a ferit-o până acum. Dar dacă această poartă, care e țara noastră, va fi pierdută[...] atunci toată creștinătatea va fi în mare primejdie.

De aceea ne rugăm de domniile voastre să ne trimiteți pe căpitani voștri împotriva dușmanilor creștinătății[...]. Iar noi, din partea noastră, făgăduim, pe credința noastră creștinească și cu jurământul domniei noastre, că vom sta în picioare și ne vom lupta până la moarte pentru legea creștinească.”

(Din *Apelul solemn al lui Ștefan cel Mare către principii Europei*)

SURSA C.

„Ca domn al unei țări situate în prima linie a confruntărilor dintre creștini și otomani și care cunoștea pretențiile tot mai împovărătoare ale Imperiului Otoman, Mihai Viteazul a înțeles că, față de schimbările care se manifestau în viața internațională, nu poate fi indiferent și nici neutru [...] Înzestrat cu simț diplomatic, conturându-și lucid planurile de acțiune, Mihai Viteazul [...] a stabilit legături cu voievozii Moldovei, cu principii Transilvaniei, cu conducătorii mișcării de eliberare a popoarelor din Balcani și cu organizatorii cruciadei antiotomane, pentru a iniția și a duce, cu sorți de izbândă, lupta împotriva turcilor”.

(Șt. Ștefănescu, C. Mureșan, *Istoria românilor*)

Utilizează sursele și cunoștințele obținute anterior pentru a redacta, în o pagină, un eseu la tema:

Rolul domnitorilor români în lupta antiotomană din perioada medievală.

2.
BAREM DE CORECTARE

SUBIECTUL I

Nr. item	Răspuns corect/ posibil	Modul de acordare a punctelor	Maxim pentru item
1.	Identifică în surse două <i>drepturi naturale ale omului</i> . <u>Răspuns posibil:</u> <i>viața, libertatea, căutarea gericirii, proprietatea, securitatea și rezistența la opresiune; etc.</i>	0 p. – răspuns greșit/ lipsă; 1 p.- numește corect drepturile naturale.	2 puncte
2.	Numește regimul politic în care <i>autoritatea guvernelor derivă din consimțământul celor guvernați</i> . <u>Răspuns corect:</u> regim democratic	0 p. – răspuns greșit/ lipsă; 2 p. – numește corect regimul politic N.B.: <i>Nu se acordă punctaj intermediar.</i>	2 puncte
3.	Explică termenul <i>democrație</i> .	0 p. – pentru un răspuns greșit/ lipsă; 1 p. – explicație parțială; 2 p.– explicație deplină; N.B.: <i>se punctează orice mod de redactare a răspunsului formulat corect</i>	2 puncte
4.	Explică, în baza sursei B și a cunoștințelor obținute anterior, contextul istoric în care a fost adoptată <i>Declarația Drepturilor Omului și ale Cetățeanului, Franța, 1789</i> . <u>Răspuns posibil:</u> <i>Revoluția franceză de la sfârșitul secolului al XVIII-lea; etc.</i> <u>Suport din sursă:</u> <i>Franța, 1789; Reprezentanții poporului francez, constituiți în Adunare națională,</i>	Explică (2 p.) 0 p. – răspuns greșit/ lipsă; 1 p. – construiește o explicație parțială; 2 p. – construiește o explicație deplină Utilizează (3 p.) 0 p. – răspuns greșit/ lipsă; 1 p. – utilizează doar sursa sau doar cunoștințele obținute anterior;	5 puncte

	<p><i>considerând că ignorarea, nesocotirea sau disprețul drepturilor omului sunt singurele cauze ale nefericirii publice... etc.</i></p> <p><u>Cunoștințe obținute anterior:</u> Căderea Bastiliei 14 iulie 1789; formarea Adunării Constituante; desființarea privilegiilor de clasă; etc.</p>	<p>2 p. – utilizează sursa și cunoștințele obținute anterior;</p> <p>1 p. – formularea logică și coerentă a răspunsului;</p>	
5.	<p>Compară opiniile expuse de autorii declarațiilor cu privire la drepturile omului în societatea modernă (sursele A și B).</p> <p><u>Răspuns corect:</u> Autorii exprimă opinii identice...</p> <p>Argumentează răspunsul.</p> <p><i>- oamenii au fost creați egali, că sunt înzestrați de Creatorul lor cu anumite drepturi inalienabile; etc.</i></p> <p><i>- ... drepturile naturale, inalienabile și sacre ale omului [...].</i></p> <p><i>Art.1. Oamenii se nasc și rămân liberi și egali în drepturi. [...]; etc.</i></p>	<p>Compară (2 p.)</p> <p>0p. – răspuns greșit/ lipsă;</p> <p>1 p. – comparație parțială (doar concluzie sau doar criteriu de comparație);</p> <p>2 p. – comparație corectă și deplină (concluzie și criteriu de comparație)</p> <p>Argumentează (3p.)</p> <p>0p. – răspuns greșit/ lipsă;</p> <p>1p. – formulează un raționament logic;</p> <p>1x2 p. - valorifică corect ambele surse în argumentare;</p>	5 puncte
5.	<p>Exprimă-ți argumentat opinia cu privire la importanța istorică a <i>Declarației Drepturilor Omului și ale Cetățeanului</i> pentru societatea contemporană.</p>	<p>Exprimă opinii/ Apreciază (2p.)</p> <p>0 p. – răspuns lipsă/ incorect științific;</p> <p>1 p. – apreciere formulată simplist; parțial reflectă esența temei;</p> <p>2 p. – apreciere clar exprimată, relevantă pentru tema dată, corectă științific.</p> <p>Argumentează (2p.)</p> <p>1 p. – argumentare parțială;</p> <p>2 p. – argumentare deplină (raționament și exemplu).</p> <p>N.B.: se punctează suplimentar:</p> <p>1 p. – utilizează termeni și concepte istorice în argumentarea opiniei (limbaj istoric);</p> <p>1p. – formulare logică și coerentă a răspunsului.</p>	6 puncte
SUBIECTUL al II-lea			
Nr. item	Răspuns corect/ posibil	Modul de acordare a punctelor	Maxim um pentru item

1.	<p>Identifică în sursă 2 motive invocate de împăratul Constantin pentru legalizarea creștinismului.</p> <p><u>Răspuns corect:</u> - ...este în folosul statului și duce la buna sa stare; - ca divinitatea și ființa cerească, oricare ar fi ea, să ne fie favorabilă și binevoitoare nouă și supușilor noștri.</p>	0 p. – răspuns greșit/ lipsă; 1 p.x2 – identifică corect motivele conform sarcinei	2 puncte
2.	<p>Determină opinia împăratului Constantin despre libertatea credinței la începutul secolului IV d. Hr. Argumentează cu secvențe din sursă.</p> <p><u>Răspuns posibil:</u> Autorul apreciază ...; etc. Argumentează răspunsul cu secvențe din sursă. - libertatea de a profesa religia pe care ar dori-o; - fiecare să aibă libertatea de a-și alege, după voia sa, o divinitate și de a se închina ei.</p>	<p>Determină (2p.) 0 p. – răspuns greșit/ lipsă; 1 p. – construiește o afirmație la temă, fără a ține cont de mesajul sursei; 2 p. – construiește o afirmație corectă, pertinentă.</p> <p>Argumentează (2p.) 0 p. – răspuns greșit/ lipsă; 1 p. – argumentare parțială, fără a utiliza sursa; 2 p. – argumentare deplină cu utilizarea secvențelor din sursă.</p>	4 puncte
3.	<p>Caracterizează, conform modelului propus, situația internă și externă a Imperiului Roman pe timpul împăratului Constantin cel Mare.</p> <p><u>Răspuns posibil:</u> <u>Situața internă:</u> tetrarhie, dominat, reforme, colonat, legalizarea creștinismului; construcția Constantinopolului etc. <u>Situația externă:</u> confruntarea cu migrațiilor... etc.</p>	<p>Caracterizează (2p.) 0 p – răspuns greșit/lipsă; 1x2p – construiește o afirmație parțială; 2x2 p – construiește afirmații elocvente/pertinente. 1 p – utilizează termeni și concepte istorice în formularea judecăților de valoare. N.B.: se punctează orice mod de redactare a răspunsului formulat corect din punct de vedere științific</p>	5 puncte
4.	<p>Formulează o consecință a legalizării creștinismului pentru istoria Europei.</p> <p><u>Răspuns posibil:</u> Răspândirea creștinismului în Europa...; etc.</p> <p>Argumentează răspunsul.</p>	<p>Formulează o cauză (2p.) 0 p. – răspuns greșit/ lipsă; 1 p. – consecință formulată simplist, parțial reflectă esența temei; 2 p. – formulează o consecință pertinentă la temă;</p> <p>Argumentează (2p.) 0 p. – răspuns greșit/ lipsă; 1 p. – argumentare parțială (doar raționament sau exepmlu); 2 p. – argumentare deplină (raționament și exemplu)</p>	5 puncte

		1p. – corectitudinea științifică a informației N.B.: <i>se punctează orice mod de redactare a răspunsului formulat corect din punct de vedere științific</i>	
4.	Apreciază rolul lui Constantin cel Mare în istorie. Formulează două argumente.	Apreciază (2p.) 0 p. – răspuns lipsă/ greșit din punct de vedere științific; 1 p. – apreciere foarte generală; 2 p. – apreciere clar exprimată, relevantă pentru aspectul istoric solicitat. Argumentează (4p.) 0 p. – răspuns lipsă; în discordanță cu aprecierea formulată; 1p x2 – argumentare parțială; 2 p x2 – argumentare deplină (raționament și exemplu), corectă științific, în concordanță cu sarcina propusă.	6 puncte

SUBIECTUL al III-lea

Nr. item	Răspuns corect/ posibil	Modul de acordare a punctelor	Maxim um pentru item
1.	Identifică pe hartă două teritorii pierdute de România în vara anului 1940. <u>Răspuns posibil:</u> Basarabia, Nordul Bucovinei și Ținutul Herța; N-V Transilvaniei; Cadrilaterul (sudul Dobrogei).	0 p. – pentru un răspuns greșit/ lipsă; 1p.x2 – numește corect teritoriile.	2 puncte
2.	Describe, în baza hărții, evenimentele istorice în rezultatul cărora România a pierdut: <u>Răspuns posibil:</u> - <i>Basarabia, Nordul Bucovinei și Ținutul Herței:</i> 26-28 iunie 1940; Notele ultimative emise de URSS guvernului României; etc. - <i>N-V Transilvaniei:</i> 30 august 1940, Dictatul de la Viena; etc.	0 p. – pentru un răspuns greșit/ lipsă; 1 p. x 2 – numește corect evenimentul istoric; 2 p. x 2 – numește și descrie corect evenimentul istoric.	4 puncte
3.	Determină, în baza hărții, o cauză a anexării Basarabiei de către URSS în vara anului 1940. <u>Răspuns posibil:</u> Revizionismul URSS; politica expansionistă a URSS; etc.	Determină (2p.) 0 p. – răspuns greșit/ lipsă; 1 p. – determină o cauză parțial corelată hărții; 2 p. – determină o cauză relevantă hărții. Argumentează (2p)	4 puncte

	Argumentează răspunsul. -28.10.1920 – <i>Tratatul de la Paris</i> ; -27 martie-2 aprilie 1924 – <i>Conferința de la Viena</i> ; - 23 august 1939 – <i>Pactul Molotov-Ribbentrop etc.</i>	0 p. – răspuns greșit/ lipsă; 1 p. – argumentare parțială (doar raționament sau exemplu) 2 p – argumentare deplină (raționament și exemplu), corectă științific, în concordanță cu sarcina propusă.	
4.	Formulează o consecință imediată a anexării Basarabiei de către URSS. Răspuns posibil: Formarea RSSM; instaurarea regimului sovietic; dezmembrarea teritorială; etc Argumentează răspunsul, făcând referință la un fapt istoric.	Formulează (2p.) 0 p. – răspuns greșit/ lipsă; 1 p. – formulează o consecință, ce corespunde parțial sarcinii propuse; 2 p. – formulează o consecință conform sarcinii propuse. N.B.: se punctează suplimentar: 1 p. – determinarea corectă a relației de cauzalitate. Argumentează (2p) 0 p. – răspuns greșit/ lipsă; 1 p. – argumentare parțială (nu se face trimitere la un fapt istoric) 2 p – argumentare deplină, având la bază un fapt istoric, corect științific.	5 puncte
5.	Elaborează, în baza hărții și a cunoștințelor obținute anterior, o concluzie despre destinul teritoriilor românești după al Doilea Război Mondial.	Elaborează (4 p) 0 p. – răspuns greșit/ lipsă; 1 p. – elaborează un mesaj simplist, ce corespunde parțial sarcinii propuse; 2 p. – elaborează un mesaj clar, în concordanță cu sarcina propusă. N.B.: se punctează suplimentar: 1 p. – determinarea corectă a relației de cauzalitate. 1 p. – formularea judecăților de valoare Utilizează (2p) 0 p. – răspuns greșit/ lipsă; 1 p. – utilizează doar harta sau doar cunoștințele obținute anterior 2 p – utilizează harta și cunoștințele obținute anterior	6 puncte

SUBIECTUL al IV-lea

Nr. item	Răspuns corect/ posibil	Modul de acordare a punctelor	Maxim um pentru item
1.	Formulează argumente relevante (cel puțin trei), corecte din punct de vedere științific, pentru a-ți susține opinia referitoare la tema propusă.	Formulează trei argumente (6p.) 0 p. – răspuns lipsă/ greșit; 1 p.X3 – argument parțial/declarativ; 2 p.X3 – argument construit corect (raționament și exemplu), corect științific.	10 puncte

	<p><i>Rolul domnitorilor români în lupta antiotomană din perioada medievală.</i></p> <p>Argumentele formulate, cel puțin trei, pot face trimitere la:</p> <ul style="list-style-type: none"> -promovarea unei consecvente politici antiotomane; - unirea eforturilor popoarelor amenințate de turci; - eliminarea amenințării otomane; - războaiele antiotomane; - apărarea creștinătății; -etc. 	<p>Concordanța argumentelor cu opinia (2p.) 0 p. – răspuns lipsă; argumentele nu sunt în concordanță cu opinia construită; 1 p. – argumentele susțin parțial/ insuficient teza exprimată în introducere; 2 p. – argumentele susțin opinia exprimată în introducere, sunt relevante și suficiente pentru teza dată.</p> <p>Relevanța tematică a argumentelor (2p.) 0 p. – răspuns lipsă; nu corespund temei; 1 p. – argumentele abordează tangențial tema propusă; 2 p.– argumentele dezvoltă tema propusă.</p>	
2.	Explică relații de cauză-efect (cel puțin două).	<p>Menționează (2p.) 0 p. – răspuns lipsă/ greșit; 1px2 - menționează cauze/consecințe ale evenimentelor/ proceselor/fenomenelor abordate (cel puțin 2)</p> <p>Formulează (4p.) 2px2 - formulează relații de cauzalitate/cauză-efect/ interdependență (cel puțin două);</p>	6 puncte
3.	Integrează critic informațiile din sursele propuse în propriul text.	<p>0 p. - răspuns lipsă sau fără a face trimitere la surse; textul surselor este preluat fără a fi integrat în text; 1 p. – se fac unele încercări de a cita, de a face trimitere la surse, fără a integra informația în textul autorului; 1 p. – selectarea corectă a informației utilizate în scrierea eseului; 2 p. – sursele sunt valorificate corect (citate din sursă și/ sau trimitere la autor; etc.), dar parțial/ unilateral pentru tema propusă; 3 p. – sursele sunt parte integră a textului, servesc ca suport al reflecției autorului pentru o analiză multiaspectuală a temei.</p>	4 puncte
4.	Amplasarea în timp și spațiu a evenimentelor/proceselor/fenomenelor	<p>Amplasarea în timp (2 p) 1px2 – scrierea corectă a 2 date cronologice</p> <p>Amplasarea în spațiu (2) 2p – scrierea corectă a țării, regiunii, continentului, părții lumii;</p>	4 puncte
5.	Încadrarea în text a personalității istorice	2p – încadrarea adecvată/corectă științific a unei personalități istorice	2 puncte

6.	Expune ideile în baza unui plan logic care să conțină introducere, cuprins, concluzie.	<p>0 p. – răspuns lipsă.</p> <p>Introducere 1 p. – teza este formulată simplist, puțin personalizat; nu este axată deplin la tema propusă; 2 p. – teza este formulată clar, personalizat (mai mult decât o simplă reafirmare a temei) și este relevantă pentru tema propusă.</p> <p>Cuprins 2 p. – expunerea logică/cronologică a subiectului.</p> <p>Concluzie 1 p. – mesaj simplist; parțial corelat cu teza propusă la introducere; nu oferă o sinteză a argumentelor propuse în cuprins; 2 p. – mesaj clar, în concordanță cu tema și teza propusă în introducere, dar nu oferă o sinteză a argumentelor formulate în cuprins. 3 p. . – mesaj clar, în concordanță cu tema și teza propusă în introducere și oferă o sinteză a argumentelor formulate în cuprins.</p>	7 puncte
5.	Utilizează corect limbajul istoric.	<p>0 p. – răspuns lipsă; 1 p. – limbaj parțial adecvat; irelevant pentru tema propusă; 2 p. – limbaj adecvat/ relevant pentru prezentarea temei.</p> <p>N.B.: baremul pentru <i>utilizarea corectă a limbajului istoric</i> se aplică doar în cazul acumulării a cel puțin 4 puncte pentru <i>formularea argumentelor relevante</i> (itemul IV.1)</p>	2 puncte

Total: 100 de puncte